

I. LEKCIJA

ZEMLJE I JEZICI

Razgovarat ćemo:

- ⇒ o Hrvatskoj
- ⇒ o studentima
- ⇒ o hrvatskoj kulturi i drugim kulturama – dojmovi, sličnosti i razlike
- ⇒ o običaju ljubljenja
- ⇒ o hrvatskom i drugim jezicima
- ⇒ o učenju stranog jezika
- ⇒ o Zagrebu i Hrvatskom zagorju

Ponoviti ćemo:

- ⇒ upoznavanje i predstavljanje
- ⇒ sklonidbu imenica muškog, ženskog i srednjeg roda
- ⇒ funkcije nominativa
- ⇒ tvorbu posvojnih pridjeva
- ⇒ tvorbu odnosnih pridjeva
- ⇒ nacionalnosti
- ⇒ zanimanja

Učit ćemo:

- ⇒ kolokacije i frazeme s riječi *jezik*
- ⇒ davanje službenih podataka

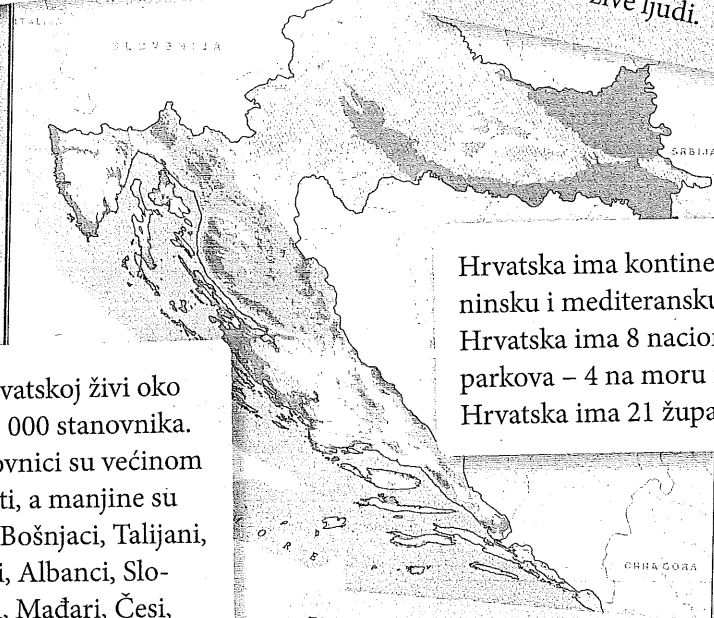

DOBRO DOŠLI U HRVATSKU!

Republika Hrvatska je jadranska i srednjoeuropska zemlja.

Površina Hrvatske je 89 810 km². Hrvatska ima 1 246 otoka, ali samo na 66 žive ljudi.

U Hrvatskoj živi oko 4 500 000 stanovnika. Stanovnici su većinom Hrvati, a manjine su Srbi, Bošnjaci, Talijani, Romi, Albanci, Slovenci, Mađari, Česi, Slovaci i drugi. Glavni grad Zagreb ima oko 800 000 stanovnika.

Hrvatska ima kontinentalnu, planinsku i mediteransku klimu. Hrvatska ima 8 nacionalnih parkova – 4 na moru i 4 na kopnu. Hrvatska ima 21 županiju.

Hrvatska je parlamentarna republika. Hrvatski parlament zove se Sabor. Hrvatska ima predsjednika i premijera. Hrvatski novac zove se kuna. Jedna kuna ima 100 lpa. Službeni jezik je hrvatski, a pismo latinica.

Odgovorite na pitanja.

- Kakva je zemlja Republika Hrvatska?
- Koliko Hrvatska ima stanovnika? Tko su oni?
- Kakva je klima u Hrvatskoj?
- Kakav je politički sustav Hrvatske?
- Kako se zove hrvatski novac?

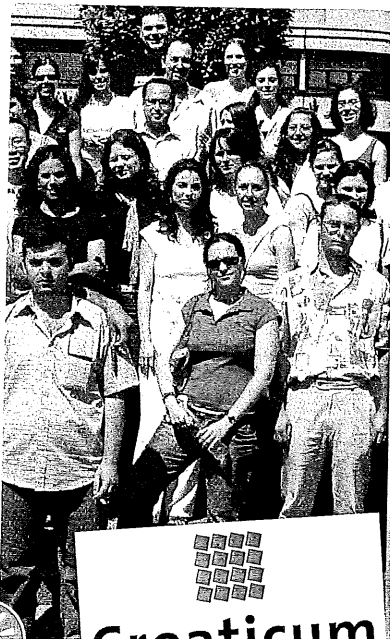

Predstavite svoju zemlju!

- Gdje se nalazi?
- Koliko ima stanovnika?
- Tko su stanovnici?
- Kakvu ima klimu?
- Koji je službeni jezik?
- Kako se zove novac?

Neki studenti uče hrvatski zato što imaju hrvatsko podrijetlo. Njihovi su tate i mame ili djedovi i bake Hrvati. Oni žele naučiti jezik da mogu razgovarati s rođacima. Drugi studenti imaju posao u Hrvatskoj ili su u braku s Hrvatom (Hrvaticom). Žele dobro govoriti hrvatski da mogu živjeti i raditi u Hrvatskoj. Neki od studenata studiraju hrvatski ili druge slavenske jezike. Neki studenti nisu ni podrijetlom ni životom ni studijem povezani s Hrvatskom, ali vole hrvatski i uče ga iz ljubavi. Zanimljivo je čuti kakve dojmove imaju studenti o Hrvatskoj.

Croaticum

Centar za hrvatski kao drugi i strani jezik

Odgovorite na pitanja.

- Kakvi su studenti koji uče hrvatski jezik na *Croaticumu*?
- Zašto oni uče hrvatski jezik?

GRAMATIKA PONOVI MO

NOMINATIV

Tko je ovo? Što je ovo?

PRIMJERI *Hrvatska je srednjoeuropska zemlja.* SUBJEKT
Hrvatska je srednjoeuropska zemlja. DIO PREDIKATA

imenice *mr* (vidjeti gramatički pregled)

njihovi tate (tata – kao *žr, m spol*)
 razgovarati s rođacima (k, g, h + i c, z, s + i)
 ni životom ni studijem (palatal + -em)
 kakve dojmove imaju studenti

UPOZNAVANJE

Da vas upoznam – ovo je moja prijateljica Davorka.
 Drago mi je. Ja sam...
 Dobar dan! Ja sam Miljenko Murtić.
 Veselim se što sam Vas upoznao.
 Zovem se...
 Moje ime je...
 Možete li, molim Vas, ponoviti kako se zovete?
 Oprosti, nisam čuo tvoje ime.
 Ispričavam se, zaboravila sam Vaše ime, možete li ga ponoviti?

PREPOZNAVANJE DRUGIH

Mislim da smo se već upoznali.
 Žao mi je, ne sjećam se.
 Čini mi se da se već znamo.
 Poznati ste mi.
 Poznajem Vas / te iz viđenja.
 Mi se već poznajemo, bili smo zajedno na tečaju hrvatskog jezika.
 Drago mi je što te opet vidim!

DAVANJE SLUŽBENIH PODATAKA

Zovem se... / Moje ime je...
 Ime majke je...
 Ime oca je...
 Moje djevojačko prezime je...
 Rođen(a) sam...
 Moja adresa je...
 Ja sam državljanin/državljanica Njemačke.
 Broj moje putovnice je...
 Imam privremeni/stalni boravak u Hrvatskoj.

Upoznajmo se!

- Kako se zovete?
- Odakle ste?
- Što ste po nacionalnosti?
- Što ste po zanimanju?
- Što studirate?
- Kakav posao radite?
- Što radite u slobodno vrijeme?
- U kojim situacijama i s kim govorite hrvatski jezik?

STUĐENICE I Njihove priče 2

Ja sam Barbara iz Canberre u Australiji. Studiram geografiju. Želim istraživati prirodu u Hrvatskoj. Zato trebam znati hrvatski. Stanujem blizu fakulteta u stanu s jednom simpatičnom Hrvaticom. Zadovoljna sam stanom i cimericom. Došla sam u veljači, a bit ću ovdje do sljedeće zime, do Nove godine. Želim putovati po Istri, Kvarneru i Dalmaciji, upoznati kulturu i prirodu. Čitala sam u knjizi o otoku Mljetu i gledala reportažu o Kornatima. Hrvatska ima očuvanu prirodu. Nema puno zemalja koje to imaju.

Zaokružite T ako je tvrdnja točna ili N ako je netočna.

Studentica dolazi iz Australije.	T - N
Studentica više voli kulturu nego prirodu.	T - N
Studentica stanuje sama u kući.	T - N
Ona je čitala o hrvatskoj prirodi.	T - N
Hrvatska je priroda očuvana.	T - N

PONOVIMO imenice žr (vidjeti gramatički pregled)

ovdje u **Hrvatskoj** (imenice na -ska, -ška -čka imaju lokativ -oj)
ima puno **zemalja** (sekundarno a)
čitala sam u **knjizi** (k, g, h + i → c, z, s + i)

STUĐENICE I Njihove priče 3

Ja sam Akiko Horvat iz Japana. Udana sam za Hrvata iz Zagorja. Inače sam profesorica pjevanja, a sada supruga i majka. Iako zbog djeteta nemam puno vremena, puno učim hrvatski. Dojmovi o Hrvatskoj su dobri, iako je ovdje sve drukčije nego u Japanu. Uglavnom sam zadovoljna. Još ne poznam puno ljudi, ali bit će bolje kad dobro naučim jezik jer ću moći raditi i imati prijatelje.

Zaokružite T ako je tvrdnja točna ili N ako je netočna.

Akiko je Kineskinja.	T - N
Ona je profesorica glazbe.	T - N
Ona je udana i ima dijete.	T - N
Akiko ne želi naučiti hrvatski.	T - N
Akiko nikada više ne želi raditi.	T - N
Japanska kultura je različita od hrvatske.	T - N

PONOVIMO imenice sr (vidjeti gramatički pregled)

nemam puno vremena (vrijeme - vremena)
zbog djeteta (dijete - djeteta)

DOJMOVI O HRVATSKOJ

Što je neobično u Hrvatskoj?

Thea (SAD):
U Hrvatskoj možete pušiti na ulici, a u Americi ne.

Tanja (Njemačka):
Hrvati imaju perilice u kupaonicama. Mi u Njemačkoj imamo sobe za perilice i rublje.

Milan (Češka):
Hrvati provode puno vremena u kafićima.

Peter (Venezuela):
Hrvati se malo ljube. Oni samo kažu: Bog! i to je sve. Mi u Venezueli uvijek se ljubimo kada vidimo prijatelja.

Jitender (Indija):
Hrvati se puno ljube, i to na ulici! U Indiji ne možete vidjeti poljubac!

RAZGOVOR

- Kakvi su Vaši dojmovi o Hrvatskoj?
- Jeste li vidjeli nešto neobično?

PUSA

Prijateljski poljubac (takozvana pusa) važan je dio svakodnevne kulture u Hrvatskoj. Dobri prijatelji ljube se dva puta u obraz kad se sretnu nakon duljeg vremena. Ljudi se ljube dva puta u obraz i kad jedni drugima nešto čestitaju. Ako su jako dobri prijatelji i ako su jako sretni što se vide, grle se. Nije običaj da se ljudi ljube i grle kad se prvi put vide ili upoznaju. Kad se upoznaju, ljudi se rukuju. Zagrljaj i tapšanje po ramenima normalni su među prijateljima.

RAZGOVOR

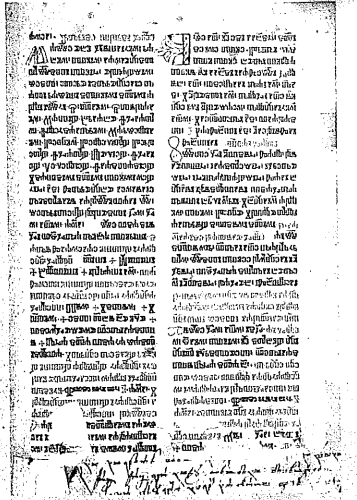
- Kakvi su običaji u vezi s ljubljnjem u vašoj zemlji?
- Grle li se ljudi u vašoj zemlji kad se sretnu? Tapšu li se po ramenima?

arapski talijanski hrvatski kineski...
mađarski švedski slovenski engleski...

HRVATSKI JEZIK

Hrvatski je južnoslavenski jezik. Ima tri narječja: štokavsko, čakavsko i kajkavsko. Štokavsko narječje dobilo je ime po zamjenici *što*, čakavsko po *ča*, a kajkavsko po *čaj*. Najviše ljudi govori štokavski. Štokavsko je narječje temelj standardnog jezika.

Od 9. stoljeća Hrvati su pisali glagoljicom. Glagoljicu je izmislio Grk Ćiril. Ćiril i njegov brat Metod preveli su važne latinske i grčke knjige na staroslavenski jezik. Ćiril i Metod dobili su nadimak Sveta Braća. Od 12. stoljeća Hrvati su pisali i hrvatskom ćirilicom ili bosančicom. U 14. stoljeću Hrvati su počeli pisati latinicom. U 17. stoljeću latinica je postala glavno pismo, ali su neka slova pisana na talijanski, mađarski ili njemački način. 1830. godine Ljudevit Gaj je reformirao hrvatski pravopis. Možemo reći da od tada hrvatska abeceda ima slova: č, ć, dž, đ, lj, nj, š, ž.

Koji je odgovor točan?

- Hrvatski jezik ima:
- 3 narječja
 - 2 narječja
 - 5 narječja

Temelj za hrvatski standardni jezik je:

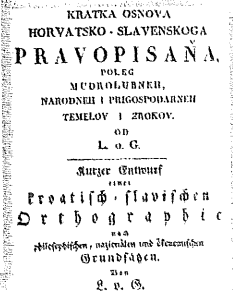
- kajkavsko narječje
- čakavsko narječje
- štokavsko narječje

Stara hrvatska pisma su:

- gotica i grčko pismo
- bosančica i glagoljica
- glagoljica i gotica

Glagoljicu je izmislio:

- Ćiril
- Ćiril i Metod
- Ljudevit Gaj

Ljudevit Gaj je:

- poboljšao hrvatski pravopis
- pisao glagoljicom
- pisao na njemački, mađarski i talijanski način

RAZGOVOR

- Koliko narječja ima vaš jezik?
- Razumijete li narječja?
- Koje pismo upotrebljavate?
- Što znate o razvoju pisma u vašem jeziku?

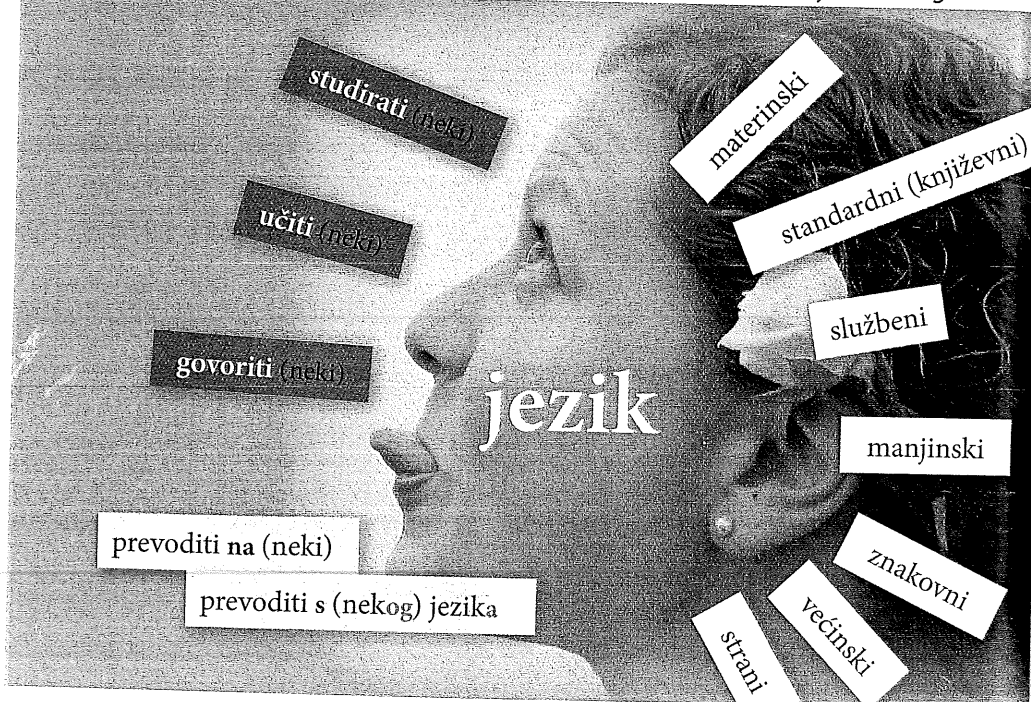

- Koji jezik govore ljudi koje poznajete?
- Koji jezik govore Brazilci (Slovinci, Korejci, Nijemci...)?

Koliko jezika govoriš, toliko ljudi vrijediš

Kolokacije i frazemi s riječi jezik – language i jezik – tongue

Prokomentirajte ove frazeme i izraze.

- (nešto je komu) na vrhu jezika
- imati dugačak jezik
- imati oštar jezik
- naći zajednički jezik
- zli jezici
- jezikova juha

GOVORITI STANDARDNIM ILI LOKALNIM JEZIKOM?

BRITANCIJA

STANDARDNI JEZIK

ZA	PROTIV
<ul style="list-style-type: none"> • svi ga razumiju • obrazovani ljudi tako govore • to je jezik medija, posla i administracije • to je službeni jezik 	<ul style="list-style-type: none"> • treba ga posebno učiti • nije prirodan jezik

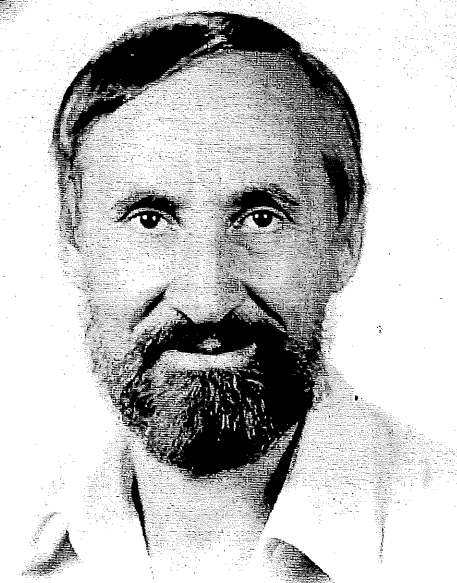
LOKALNI JEZIK

ZA	PROTIV
<ul style="list-style-type: none"> • autentičan je • narječja su kulturna baština • narječja izumiru • ne treba ga posebno učiti 	<ul style="list-style-type: none"> • ne razumiju ga svi ljudi • nije u javnoj upotrebi • lokalno je ograničen

RAZGOVOR

- Koje ste strane jezike učili do sada?
- Zašto je dobro govoriti više jezika?
- Koliko jezika čovjek može znati?
- Što mislite, kako se najbolje može naučiti strani jezik?
- Kako učite hrvatski? Imate li poseban način za učenje jezika?

Búlcsu Lászlo, hrvatski profesor lingvistike koji govori 40 jezika.

KAKO MI UČIMO HRVATSKI

Tanja, Indira i Jan imaju posebne načine za učenje jezika.

Tanja: Hrvatske riječi su teške. Kad ne mogu zapamtiti riječ, pjevam tu riječ u različitim melodijama. Ne znam što misle susjedi kad me čuju!

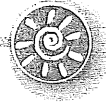
Jan: Najbolje pamtim kad pišem. Stavljam papire s riječima po stanu. Puno čitam hrvatske novine.

Indira: Volim učiti od ljudi. Razgovaram s Hrvatima uvijek kad mogu. Zanima me svakodnevni, živi jezik.

Odgovorite na pitanja.

- Kako Tanja uči hrvatske riječi?
- Kako Jan pamti hrvatske riječi?
- Kako Indira voli učiti jezik?

STUDENTI I NJIHOVE PRIČE 4

Indira je Indijka. Njezina mama je također Indijka. Njihov jezik je hindski. Indirin tata je Japanac. Njegov prvi jezik je japanski, ali odlično govori i hindski. Cijela obitelj govori također i engleski jezik.

Tanja je iz Njemačke. Govori njemački jezik, ali zna i ruski zato što je njezin tata Rus. Ona s tatom govori ruski, a s mamom i prijateljima njemački.

Jan je iz Češke. On kod kuće govori češki, a kad je kod djeda i bake, govori mađarski. Njegovi djed i baka su Mađari koji žive u Češkoj.

Zaokružite T ako je tvrdnja točna, a N ako je netočna.

Indirin tata govori japanski, hindski i engleski.

T - N

Tanja govori njemački i češki.

T - N

Jan ne zna govoriti mađarski.

T - N

POSVOJNI PRIDJEVI

GRAMAT

PRIMJERI Indirin materinski jezik je hindski.

Tanjin materinski jezik je njemački.

Janov materinski jezik je češki.

mr i sr -ov Ivanov, djetetov

-ev mužev

žr -in Ivankin

tata - tatin

kolega - kolegin (tata, kolega kao žr, m spol)

ODNOSNI PRIDJEVI

PRIMJERI Splitsko ljeto

Dubrovački ljetni festival

Varaždinske barokne večeri

osnova + -ski splitski, morski

Promjene:

osnova na -c, -č i -k + -ki > -čki karlovački, bečki, grčki...

osnova na -g, -h, -š i -ž + -ki > -ški praški, češki, bogataški...

osnova na -s, -z + -ki > -ski ruski, francuski...

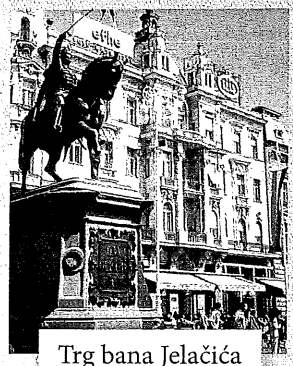
osnova na -ć + -ki > -čki plemićki...

HRVATSKOJ

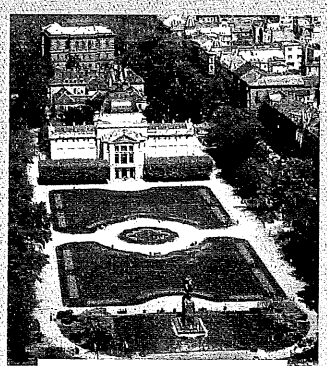
ZAGREB

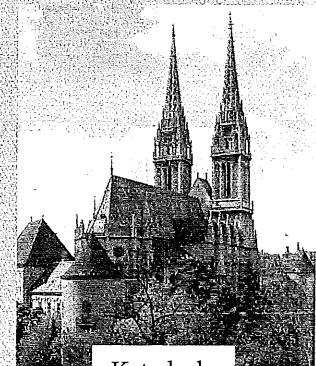
Zagreb je glavni grad Hrvatske. Prvi put spominje se 1094. godine kada je osnovana Zagrebačka biskupija. Najprije su to bila dva grada – Gradec i Kaptol. Od 16. stoljeća to je jedan grad, Zagreb. Prvi fakultet osnovan je 1669. godine. Danas Zagreb ima oko 800 000 stanovnika. U blizini je park prirode Medvednica.

Trg bana Jelaičića

Trg kralja Tomislava

Katedrala

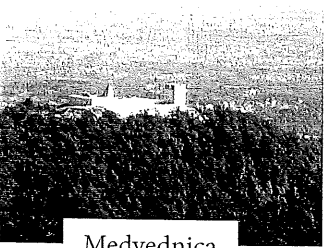
Crkva svetog Marka

Kamenita vrata

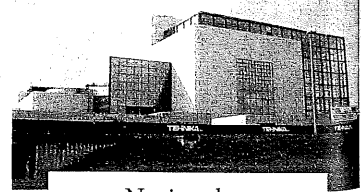
Park Maksimir

Medvednica

Hrvatsko narodno kazalište

Nacionalna i sveučilišna knjižnica

HRVATSKO ZAGORJE

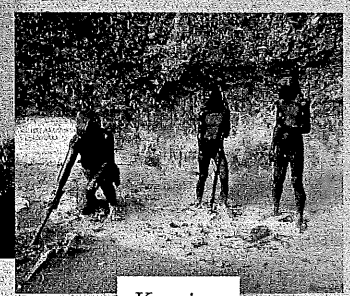
Hrvatsko zagorje regija je u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske. Ima oko 270 000 stanovnika. Ljudi se bave poljoprivredom, i rade u tekstilnoj i drvnoj industriji. Gradovi su Krapina, Ivanec, Zabok i drugi. U Hrvatskom zagorju ima mnogo dvoraca. Ondje je poznato svetište Marija Bistrica.

Šestinska narodna nošnja

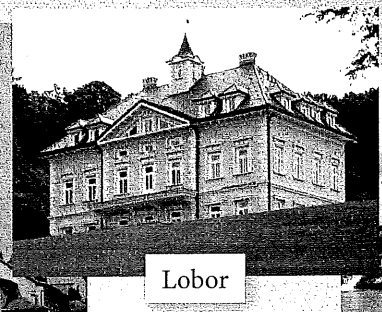
Dvorac Trakošćan

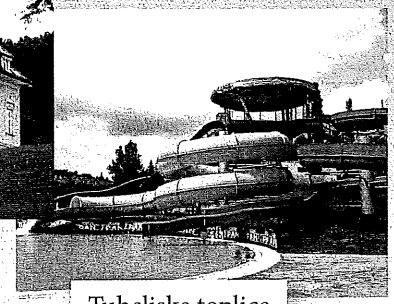
Krapina

Svetište Marija Bistrica

Lobor

Tuheljske toplice

Predstavite jednu regiju u svojoj zemlji.

- Jeste li posjetili ovu hrvatsku regiju?
- Gdje ste bili i što ste vidjeli?

- Kako se ta regija zove i gdje se nalazi?
- Po čemu je poznata ta regija?
- Koji su važni gradovi i spomenici u njoj?
- Koja je boja karakteristična za nju?
- Ima li ta regija karakteristične suvenire i proizvode?